

Bus Éireann

Treoirlínte maidir le Smacht agus le Nósanna
Imeachta is Féidir a chur i gcrích chun
déileáil le drochiompar, a chuirtear i leith
Daltaí, ar Iompar Scoile

Go Ginearálta

Tá Bus Éireann freagrach, faoi stiúradh ginearálta na Roinne Oideachais agus Scileanna, as an gcóras um iompar scoile a fheidhmiú ó lá go lá. Tá Bus Éireann freagrach as smacht agus sábháilteacht a chur i bhfeidhm ar dhaltaí agus iad ag taisteal ar bhusanna scoile.

Beifear ag súil le dea-iompar ó dhaltaí ar bhusanna scoile sa mhéid a bhaineann lena sábháilteacht féin, maille le sábháilteacht na bpaisinéirí eile, an tiománaí agus daoine eile ar an mbóthar. Sna cásanna go dtarlaíonn drochiompar, cuirfidh Bus Éireann pionóis i bhfeidhm. Thángthas ar aon fhocal fúthu siúd i gcomhairle leis an Roinn Oideachais agus Scileanna agus tá siad léirithe thíos.

1. Drochiompar

Sa chás go dtarlaíonn drochiompar, mar shampla, gan treoir an tiománaí a leanúint, gan an crios sábhála a chaitheamh, srl, iarrfaidh an tiománaí:

- Geallúint a fháil ón dalta ná tarlóidh an drochiompar arís.
- Má tharlaíonn an drochiompar in athuair, iarrfaidh an tiománaí go labhairfidh an cigire leis an dalta.

Beidh deireadh leis an scéal ag an bpointe seo. Sa chás go dtarlaíonn a leithéid de dhrochiompar in athuair, pléifear leis mar dhrochiompar tromchúiseach.

2. Drochiompar Tromchúiseach

- Nuair is drochiompar tromchúiseach atá i gceist, cuirfidh an tiománaí nó an cigire a leithéid in iúl do Bhainisteoir áitiúil Bhus Éireann ar an dtoirt agus cuirfear in iúl an gníomhú go mba chóir a chur i gcrích. Cuirfear an gnó, freisin, i láthair na n-údarás scoileanna ag an tiománaí.
- Déanfaidh pearsanra Bhus Éireann, i gcomhairle leis an Cathaoirleach an Bhoird Bhainistíochta, le chabhair ó na húdaráis scoileanna, an gnó a iniúchadh go mion.
- Is é is drochiompar tromchúiseach ann ná iompar a chuireann isteach ar shábháilteacht agus ar leas daltaí agus tiománaithe nó a chuireann isteach ar fheidhmiú sábháilte na seirbhíse go ginearálta. Imeaglú daltaí, troscán an fheithicil nó sealúchas daoine eile a lot maille le hiompar a d'fhéadfadh daoine eile ar an mbóthar a chur i mbaol, cuirtear iad uile san áireamh sa sainmhíniú seo. D'fhéadfaí drochiompar tromchúiseach a chur i leith dalta, freisin, nach dtugann aird do threoracha an tiománaí/an chigire nó nach bhfreagraíonn do smacht agus a leanann ar aghaidh mar fhoinsé dhrochiompar do na daltaí eile.

3. Nós Imeachta le haghaidh Drochiompar Tromchúiseach a Iniúchadh

Sa chás go gcuirtear i leith/gur rinneadh gearán gur tharla drochiompar tromchúiseach, cuirfear i bhfeidhm na nósanna imeachta a leanas chun a leithéid a iniúchadh.

- (a) Fiosrúcháin i dtús báire a dhéanamh ag an tiománaí tar éis na heachtra nó tar éis an ghearáin. Is é a bheadh sa ghné sin ná dul i gcomhairle leis na mic léinn a dhéanann taisteal ar an mbus, an dalta/na daltaí atá in ainm a bheith freagrach as an gnó/ gearán, san áireamh.

- (b) Rachaidh tiománaí an bhus nó an cigire i gcomhairle le Príomhoide/Príomhoidí na scoile/scoileanna cuí chun an eachtra a chur in iúl. Cabhróidh an Príomhoide/ na Príomhoidí trí agallamh a chur ar na miocléinn a dhéanann taisteal ar an mbus i dtaobh na heachtra/an ghearáin.
- (c) Cuirfidh an Cigire agus an Príomhoide/na Príomhoidí torthaí a gcuid agallamh i láthair Bhus Éireann ar an dtoirt. Cuirfidh Bus Éireann in iúl don dalta/do na daltaí cuí na sonraí uile a bhaineann leis an ngearán atá déanta ina leith. Cuirfidh siad in iúl, freisin, go mbeadh tuilleadh iniúchta le déanamh ag cigire de Bhus Éireann maille le míniú a thabhairt ar fheidhmiú an iniúchta.

4. Iniúchadh ag Pearsanra de Bhus Éireann

Is é a bheadh i gceist san iniúchadh ag Cigire de Bhus Éireann ná:

- (a) Agallamh a chur ar an tiománaí bus.
- (b) I láthair Príomhoide/oide na scoile nó i láthair tuismitheora, agallamh a chur ar an dalta/ar na daltaí atá in ainm a bheith freagrach as an gnó/gearán. Tabharfar an deis don dalta/do na daltaí freagrairt agus chur i láthair i scríbhinn a dhéanamh, más mian leo. I gcás inarb infheidhme é, ba chóir aighneachtaí i scríbhinn a dhéanamh laistigh de sheachtain amháin ón teagmhas a cuireadh i leith.
- (c) Agallamh a chur ar mhic léinn eile a dhéanann taisteal ar an mbus.

Déanfaidh Pearsanra de Bhus Éireann sonraí agus ráitis a thaifeadadh ó mhic léinn a dhéanann taisteal ar an mbus agus a chonaic an eachtra. Cuirfear in iúl do nCIE a bhaineann le faisnéis mhíthreorach a thabhairt,

í a bheith intinneach nó a mhalairt.

Is féidir go gcuirfí agallamh ar dhaltaí ina naonar nó mar ghrúpa chun fírinne na heachtra/an ghearáin a bhunú. Ba chóir gach agallamh a riaradh go mothálach agus an meas cuí a bheith aige ar chearta gach aon duine atá i gceist maille le rún diamhair a choimead.

Nuair is gá é cuirfear an gnó faoi bhráid Údaráis na nGardaí agus tabharfar comhoibriú iomlán dóibh in aon iniúchadh a chuirfear ar siúl sa todhchaí.

5. Pionóis

Tráth an t-iniúchadh a bheith thart agus an dalta/na daltaí a bhí freagrach as an gnó sainaitheanta, d'fhéadfaí na pionóis a leanas a ghearradh:**

- (a) Rabhadh maidir le hiompar sa todhchaí.
- (b) Déanfar gealltanais i scríbhinn a iarradh ó thuismitheoir/í an dalta/na ndaltaí nach mbeidh sé/sí páirteach i ndrochiompar amach anseo a mheas má ghlactar leis go nglacfar bearta níos tromchúisí, suas go dtí an cead iompair a tharraingt siar, agus é sin san áireamh, mura gcloífídh an dalta leis an ngealltanais.
- (c) Ceadúnais iompair a tharraingt siar ar feadh tréimhse ar leith nó go buan faoi mar a chinneann Bainisteoir áitiúil Bhus Éireann.

Sna cásanna go ndéantar an ceadúnais iompair a tharraingt siar, ceadófar don dalta/do na daltaí taisteal abhaile ar an tseirbhís agus cuirfidh Bus Éireann in iúl, i scríbhinn, do na thuismitheoirí/coimirceoirí na tosca a bhaineann leis an gnó.

Ar na cúinsí go ndéantar an ceadúnais a tharraingt siar agus nach bhfuil deimhniú scríofa ar fáil láithreach, leanfaidh sonraí an smachtbhanna a forchuireadh

laistigh de sheacht lá.

Má tharlaíonn, tar éis na heachtraí a iniúchadh le cabhair na n-údarás scoileanna, nach bhféadfaí an duine ciontach/na daoine ciontacha a shainaithint, is féidir go ndéanfaí an tseirbhís a tharraingt siar ar feadh tréimhse de bharr:

- (i) Baoil do na daltaí, don tiománaí agus do dhaoine eile ar an mbóthar.
- (ii) Diandochar don fheithicil, ar a n-áirítear dochar do chriosanna sábhála nó do fhearaistí eile, agus dá dheasca san deisiúcháin a bheith de dhíth úirthi.

** Más tuairim Bhus Éireann é go bhfuil an drochiompar chomh dona sin is go gcuírfí sábháilteacht na ndaltaí nó feidhmiú sábháilte na seirbhíse i gcontúirt, bheadh sé de cheart ag Bus Éireann gníomhú ar an dtoirt agus cead iompair a tharraingt siar ón duine/ó na daoine i gceist fad is a bheadh an t-iniúchadh faoi lán seoil.

6. Nos Imeachta Achomhairc

Sa chás go gcinneann an Bainisteoir Áitiúil de chuid Bhus Éireann seirbhís nó ceadúnas iompair a tharraingt siar, féadfar achomharc a dhéanamh i dtús báire chuig:

**An Bainisteoir Iompair Scoile,
Bus Éireann,
An Chloch Leathan,
Baile Átha Cliath 7.**

Ba chóir fianaise fhíorasach a sheoladh leis an achomharc scríofa. Déanfaidh Bus Éireann gach achomharc dá leithéid a thaifeadadh.

An Bord Achomhairc um Iompar Scoile

Is féidir a sheoladh chuig An Bord Achomhairc um

Iompar Scoile:

Achomhairc i gcoinne cinntí a rinne an Roinn Oideachais agus Scileanna, nó a rinneadh thar a ceann, maidir le seirbhísí iompair scoile a sholáthar agus/nó deontais i gcabhair a thabhairt faoi théarmaí na Scéimeanna

Iompair Scoile;

Achomhairc i gcoinne cinntí a rinne Bus Éireann, de thoradh ar aon imeachtaí achomhairc de réir mar atá leagtha síos ins na *Treoirlínte faoi Araíonacht agus Níosanna Imeachta chun plé le Mí-iompar Líomhanta ar Iompar Scoile.*

Is féidir Foirmeacha Iarratais chuig An Bord Achomhairc um Iompar Scoile a fháil ag www.education.ie; ba chóir iad a sheoladh, maraon le haon doiciméadú cuí eile, chuig:

**An Bord Achomhairc um Iompar Scoile,
f/ch An Roinn Oideachais agus Scileanna,
Bóthar Phortlaoise,
An Tulach Mhór,
Co. Uíbh Fhailí**

Ní dhéanfaidh An Bord Achomhairc um Iompar Scoile cásanna a scrúdú ina mheasann Bus Éireann mí-iompar tromchúiseach a bheith i gceist, a chuirfeadh sábháilteacht nó leas na ndaltaí agus/nó an tiománaí i mbaol, nó a chuirfeadh isteach ar oibriú slán na seirbhíse i gcoitinne. Is chuig an Bainisteoir Iompair Scoile de chuid Bhus Éireann amháin is féidir achomhairc a dhéanamh ina leithéid de chásanna.